

■ Ένα συμβάν φρικτόν, ἐκτάκτως διδακτικὸν καὶ λίαν ἐπίκαιρον

Ἱστορία ιδεῶδους παραδείγματος μετανοίας*

«*Φύγωμεν τὰ ἁμαρτήματα τῆς κατακρίσεως
καὶ μάλιστα τῆς ἱεροκατηγορίας*»

Ἐνὸς ἐργάτου τοῦ Εὐαγγελίου, 14.9.1972

ΜΕ ΠΟΣΗΝ εὐκολίαν ὅλοι μας περιπίπτομεν εἰς τὸ ἁμάρτημα τῆς κατακρίσεως! Καὶ πόσον εἴμεθα ἔνοχοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ διὰ τὸ μέγαλον τοῦτο κακόν! Μὲ αὐτὸ κρατοῦμεν κλειστὰς τὰς θύρας τοῦ Παραδείσου.

Ὅσον καὶ ἐὰν ἔχη προοδεύσει ὁ ἄνθρωπος πνευματικῶς, ὅσα ἀγαθὰ ἔργα καὶ ἐὰν ἔχη πράξει, ἐὰν κατακρίνη τὸν ἀδελφόν του, ἐὰν δὲν συναισθάνεται τὸ ἁμάρτημά του αὐτὸ καὶ δὲν τὸ καταπολεμῇ μὲ ὅλην τὴν δύναμίν του, καθίσταται τόσον ἔνοχος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ ἀπολαμβάνῃ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν χάριν Του, τὰ δὲ ἀγαθὰ του ἔργα νὰ εἶναι ἀνωφελῆ διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του. Πολὺ δὲ περισσότερο συμβαίνει τοῦτο ἐὰν ὁ κατακρίνων στερῆται ἀγαθῶν ἔργων καὶ θρησκευτικῆς ζωῆς.

Ὁ συνάνθρωπός μας, ὅσον καὶ ἂν ἁμαρτάνῃ καὶ ὅποιαδήποτε θέσιν καὶ ἂν κατέχῃ ἐν τῇ κοινωσίᾳ, δὲν παύει νὰ εἶναι παιδί τοῦ Θεοῦ, ὁ δὲ Κύριος καὶ δι' αὐτὸν ἐσταυρώθη καὶ τὸν ἀγαπᾷ καὶ δὲν θὰ παύσῃ νὰ τὸν βοηθῇ διὰ νὰ μετανοήσῃ καὶ τύχῃ οὕτω τοῦ ἐλέους Του. Ἀντιθέτως ἡμεῖς, ἐπιμένοντες εἰς τὴν κατάκρισιν καὶ μὴ δεικνύοντες ἔλεος πρὸς τὸν ἀδελφόν μας, ἀποσχισόμεθα τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ καὶ γινόμεθα ἀξιοκατάκριτοι καὶ ἀνάξιοι τοῦ

ἐλέους Του· « ἡ γὰρ κρίσις ἀνέλκος τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος » (Ίακ. β' 13).

Ἐὰν δὲ τὸ ἁμαρτάνον πρόσωπον, τὸ ὁποῖον κατακρίνομεν ἡμεῖς, τύχη νὰ εἶναι καὶ Ἱερωμένος, ὧ τότε! Πολλῶν ἀπὸ ἡμᾶς τὰ χεῖλη ἀφρίζουν ἀπὸ ἱεράν, δῆθεν, ἀγανάκτησιν καὶ ἐκστομίζουν ἀκαίρως-εὐκαίρως καὶ πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις πικρὰ λόγια **ιεροκατηγορίας**: « γιατί νὰ εἶναι τέτοιοι οἱ κληρικοί », « γιατί τοὺς ἀνέχονται οἱ προϋστάμενοί των », « πῶς θὰ φωτισθοῦν καὶ θὰ διδαχθοῦν οἱ ἄνθρωποι ἀφοῦ οἱ ποιμένες των παρανομοῦν, παραβαίνοντες αὐτὰ πού ὑπηρετοῦν καὶ διδάσκουν; ». Καὶ τόσα ἄλλα λέγουν καὶ δὲν τὰ σώνουν. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα; Σκανδαλίζονται· φθείρονται ἠθικοθρησκευτικῶς, παύουν νὰ ἐκκλησιάζωνται, ἐπιδροῦν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, συντελοῦν εἰς τὴν ἐρήμωσιν τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ καὶ εἰς τὴν ψύχρανσιν καὶ κατάπτωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος.

Ἄδελφέ μου, ἐσκέφθης τί κάμνεις; Βεβαίως ἡ παρανομία τοῦ ἱερωμένου δούλου τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἐμμονή του εἰς αὐτήν, καὶ μάλιστα ἡ φανερῶς τοιαύτη, εἶναι μέγα σκάνδαλον.

Σκάνδαλον πρῶτον διὰ τὸν ἴδιον τὸν κληρικόν, πού μέλλει νὰ καταδικασθῇ ὑπὸ τοῦ Κυρίου του ὡς ὑποκριτῆς καὶ ἀσεβῆς. Διότι οὗτος ἀνήκει μεταξὺ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Κρίσεως, ἀποκλειόμενοι τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, θὰ προσπαθήσουν νὰ εὔρουν ἔλεος καὶ διὰ νὰ τὸ λάβουν θὰ εἶπουν: « Κύριε, Κύριε, οὐ τῷ Σῶ ὀνόματι προεφητεύσαμεν, καὶ τῷ Σῶ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ Σῶ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν; »· διὰ νὰ ἀκούσουν ὅμως, φεῦ! τὸ « οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς· ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν » (Ματθ. ζ' 21 - 23).

Σκάνδαλον δεύτερον διὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἐξ ἀφορμῆς τοῦ κακοῦ παραδείγματος τοῦ Ἱερέως πράττουν καὶ αὐτοὶ τὸ κακὸν καὶ γίνονται ψυχροὶ καὶ ἀδιάφοροι θρησκευτικῶς, διὰ νὰ καταλήξουν καὶ οὗτοι εἰς ψυχικὴν ἀπώλειαν, διότι, μὲ τὸ νὰ σκανδαλίζωνται, γίνονται ἔνοχοι καὶ ἀξιοκατάκριτοι. Ὅταν ἐκαυτηρίασεν ὁ Κύριος τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους μὲ ἐκεῖνα τὰ ἀλλεπάλληλα « οὐαί », ἄρα γε δὲν εἶπεν εἰς τὸ πλῆθος τὰ λόγια αὐτά: « πάντα οὖν ὅσα ἐὰν εἴπωσιν ὑμῖν τηρεῖν, τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε, κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσι γὰρ καὶ οὐ ποιοῦσι » (Ματθ. κγ' 3); Ὡστε, ἐξ ἴσου εἶναι ἔνοχος ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ τόσον ὁ σκανδαλίζων ὅσον καὶ ὁ σκανδαλιζόμενος.

Ἐσκέφθης ὁμως σύ, Χριστιανέ μου, ὅτι μὲ τὴν κατάκρισιν καὶ **ἱεροκατηγορίαν** βλάπτεις καίρια τὴν ψυχὴν σου καὶ γίνεσαι ἐχθρὸς τῆς Ἐκκλησίας; Μακάρι ὅλοι οἱ Ἱερεῖς καὶ οἱ Ἐπίσκοποι νὰ ἦσαν ἅγιοι. Ἀλλὰ καὶ σὺ καὶ ὅλοι οἱ λαϊκοί, ἐξ ἴσου πρὸς τοὺς ἱερωμένους, ἔχετε καθῆκον νὰ εἴσθε ἅγιοι. Εἶναι ὁμως τοῦτο τόσον εὐκολον; Πολλὰ πταίομεν ἅπαντες καὶ πρέπει νὰ εἴμεθα γενναῖοι ἀγωνισταὶ τῆς ἐν Χριστῷ ἠθικῆς ζωῆς, ὅχι διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τὸ τέλειον τῆς ἀγιότητος, μακάρι νὰ ἦτο τοῦτο δυνατόν, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀποδείξωμεν εἰς τὸν Κύριον ὅτι ποθοῦμε τὴν πλήρη ἀγιότητα, ὅτι εὐρισκόμεθα εἰς τὸν δρόμον αὐτῆς καὶ ὅτι πράττομεν πᾶν τὸ δυνατόν διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ τέλος του, εἰς τὴν πλήρη ἀναμαρτησίαν. Ἔτσι, μόνον ἔτσι, θὰ ἐφελκύσωμεν τὸ θεῖον ἔλεος. Τὸ πράττομεν ὅλοι μας αὐτό; Αὐτὸς δὲ εἶναι καὶ ὁ σκοπὸς τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀποτελεῖται ἀπὸ Ἁγίους. Εἶναι ἐργαστήριον ἀγιότητος. Μᾶς παρέχει ὅλα τὰ μέσα καὶ τὴν διδασκαλίαν, διὰ νὰ φωτιζώμεθα, καὶ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ συγχωρούμεθα καὶ ἀγιαζώμεθα. Καὶ οἱ Ἱερεῖς πρέπει νὰ εἶναι δι' ἡμᾶς τὰ πλεον ἀγαπητὰ καὶ σεβαστὰ οὐ μὴν, ἀλλὰ καὶ θαυμαστὰ πρόσωπα, διότι δι' αὐτῶν ἀπεργάζεται ὁ Θεὸς τὸν ἀγιασμόν καὶ τὴν σωτηρίαν μας.

Εἶναι δὲ καὶ αὐτοὶ ἄνθρωποι μὲ ἀδυναμίας καὶ ἐλαττώματα, ὅπως ὅλοι μας. Τὸ δὲ ἱερὸν ἔργον ποὺ ἀσκοῦν πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἡμῶν, ἐξ ἴσου τὸ ἀσκοῦν καὶ διὰ τὴν ἰδικὴν των διόρθωσιν καὶ ἠθικὴν τελειοποίησιν καὶ σωτηρίαν τῶν ψυχῶν των. Καὶ ἡμεῖς αὐτοὺς τοὺς μεγάλους εὐεργέτας μας, ποὺ ἐργάζονται βαρὺ καὶ διπλοῦν οὐράνιον ἔργον, ἔργον διὰ τὴν ἰδικὴν των σωτηρίαν καὶ ἔργον διὰ τὰς ἰδικὰς μας ψυχὰς, ἀντὶ νὰ τοὺς εὐγνωμονοῦμεν καὶ νὰ τοὺς ἀγαπῶμεν περισσότερο καὶ ἀπὸ τοὺς γονεῖς μας καὶ νὰ τοὺς συμπαριστάμεθα, πρὸς ἐνθάρρυνσίν των καὶ ἀποδοτικωτέραν ἀσκησιν τῆς ὑπηρεσίας των, κρίνομεν αὐτοὺς ἀνιλεῶς καὶ τοὺς κατακρίνομεν.

Ἀλλὰ θὰ εἶπουν τινές: Τὸ ἐλάττωμά των εἶναι σοβαρόν. Ὅσον σοβαρὸν καὶ μέγαλον ἐὰν εἶναι, δὲν δικαιολογεῖται ἡ **ἱεροκατηγορία** ἐκ μέρους μας. Ἔχει κριτὴν τὸν Θεόν. Καὶ μάλιστα, ἐὰν ἡμεῖς ἀγαπῶμεν τὸν Θεὸν καὶ τὸν Ἱερέα ὡς πνευματικόν μας Πατέρα καὶ εὐεργέτην μας, καὶ ἐὰν εἴμεθα ἀληθινοὶ Χριστιανοὶ καὶ ἐνδιαφερόμεθα ὄντως διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν μας, ὀφείλομεν νὰ ἐνδιαφερθοῦμε καὶ διὰ τὴν ψυχικὴν σωτηρίαν τοῦ πνευματικοῦ μας Πατρός.

Πρέπει τὸ σοβαρὸν ἐλάττωμά του νὰ μᾶς κάμῃ πολὺ νὰ πονέσωμεν, νὰ μᾶς δημιουργήσῃ μεγάλην ἀνησυχίαν, μεγάλην συμπάθειαν. Πρέπει νὰ θρηνήσωμεν καὶ μὲ πολλὰ δάκρυα πολὺ νὰ προσευχηθούμε. Πρέπει νὰ τοῦ δείξωμεν ἀγάπην καὶ ἐνδιαφέρον καὶ μὲ τὸ θάρρος τῆς ἐμπράκτου ἀγάπης μας, καθὼς καὶ μὲ τὸν δέοντα σεβασμὸν, νὰ τοῦ κάνωμεν κατ' ἰδίαν μίαν σύστασιν ἢ νὰ ἐνεργήσωμεν, ὥστε ἄλλα πρόσωπα ποὺ γνωρίζουν τὸ ἐλάττωμά του καὶ ποὺ εἶναι ἠλικιωμένα, συνετὰ δὲ καὶ σεβαστά, νὰ τοῦ κάμουν τὴν σχετικὴν ὑπόδειξιν.

Δὲν εἶναι, ἄρα γε, κρίμα ὁ Πατέρας μας, αὐτὸς ποὺ μᾶς ἀγιάζει καὶ μᾶς μεταδίδει τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ μᾶς καταρτίζει διὰ νὰ κληρονομήσωμεν τὴν οὐράνιον Βασιλείαν, ὁ ἴδιος νὰ στερηθῇ αὐτῆς τῆς Χάριτος καὶ νὰ ἀποκλεισθῇ τοῦ οὐρανοῦ Νυμφῶνος; Πῶς τὸ ἀνέχεται αὐτὸ ἡ ψυχὴ σου; Ποίας συγγνώμης θὰ τύχωμεν παρὰ τοῦ Θεοῦ, σὺ καὶ ἐγώ, ποὺ τόσον σκληροὶ καὶ ἀδιάφοροι δεικνυόμεθα ἀπέναντι μιᾶς τόσοσιν μεγάλης πνευματικῆς δυστυχίας τοῦ πνευματικοῦ μας Πατρός; Ποῖον ἔλεος εἶναι δυνατὸν νὰ προσδοκῶμεν ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ διὰ τὰ πλήθη τῶν ἀμαρτημάτων μας, ὅταν τοιαύτην στάσιν δεικνύωμεν πρὸς τὸν Πατέρα μας, πρὸς τὸ τραῦμα του, πρὸς τὴν δυστυχίαν του;

Καὶ ἔτι πλέον, τί ἀπολογίαν θὰ δώσωμεν ἡμεῖς εἰς τὸν Θεῖον Κριτὴν καὶ ὁποίας τιμωρίας γινόμεθα ἄξιοι, ὅταν λόγῳ τῆς ἀναξιότητος τοῦ Ἱερέως, ἀποφεύγωμεν τὸν ἐκκλησιασμὸν καὶ ὅταν μὲ τὰ ἱεροκατήγορα λόγια μας, διαπομπεύωμεν τὴν ὑπόληψιν ἐκείνου καὶ συντελῶμεν εἰς τὸ νὰ σκανδαλίζωνται καὶ ἄλλοι καὶ νὰ ἀποφύγουν καὶ ἐκεῖνοι τὸν ἐκκλησιασμὸν;

Ἄν ἰδικὸ μας πρόσωπο – κόρη μας, ἀδελφὴ μας, πατέρας ἢ μητέρα μας κλπ. – παρεξαιρέτετο, θὰ τοὺς διαπομπεύαμε; Θὰ ἡμεῖς τόσοσιν εὐκολοὶ εἰς τὸ νὰ τοὺς κατακρίνωμεν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων; Ἀσφαλῶς ὄχι. Ἀπεναντίας θὰ ἐκρύπτομεν τὴν παρεκτροπὴν των. Θὰ ἐστενοχωρούμεθα δὲ καὶ θὰ ἐθεωρούμεν τὸ κακὸν ἐκείνων ὡς ἰδικὴν μας προσβολὴν καὶ θὰ ἐπράττομεν πᾶν τὸ

δυνατὸν καὶ πρέπον διὰ νὰ ἀνανήψουν καὶ διορθωθοῦν. Καὶ ὁμως, προκειμένου διὰ τὸ ἀνώτερον καὶ ἱερὸν τοῦτο πρόσωπον, τὸν Ἱερέα μας, δεικνύομεν ὅλως ἀντίθετον συμπεριφορὰν, δηλαδὴ ἀποστροφὴν καὶ κουτσομπολιό.

Ἐὰν κάθε ἄνθρωπος εἶναι δοῦλος τοῦ Θεοῦ καὶ μᾶς ἀπαγορεύεται νὰ τὸν κατακρίνωμεν, πολὺ περισσότερον μᾶς ἀπαγορεύεται τοῦτο εἰς τὸν Ἱερέα πού εἶναι ἰδιαίτερος δοῦλος τοῦ Θεοῦ καὶ ἀντιπρόσωπός Του.

Πόσον πρέπει νὰ μᾶς φοβίζουν τὰ λόγια τοῦ Κυρίου καὶ πόσον πρέπει νὰ τὰ ἔχωμεν πάντοτε ὑπ' ὄψιν μας, ὥστε νὰ μὴ παρασυρῶμεθα εἰς τὴν κατάκρισιν! «Μὴ κρίνετε, λέγει, ἵνα μὴ κριθῆτε· ἐν ᾧ γάρ κρίματι κρίνετε κριθήσεσθε, καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν» (Μαθ. ζ' 1-2). Καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὡς ἐξῆς μᾶς ἐλέγχει: «σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην; τῷ ἰδίῳ Κυρίῳ στήκει ἢ πίπτει· σταθήσεται δέ· δυνατὸς γάρ ἐστὶν ὁ Θεὸς στήσαι αὐτὸν» (Ρωμ. ιδ' 4).

Πόσοι δὲ ἄνθρωποι, μεταξὺ ἐκείνων πού ἡμεῖς ἔχομεν κατακρίνει, δὲν ἔχουν μετανοήσει καὶ δὲν ἐσώθησαν ἐνισχυθέντες ὑπὸ τῆς θείας Χάριτος, καθ' ὃν χρόνον πολλοὶ ἀπὸ ἐκείνους, πού τοὺς κατέκρινον, ἀμετανοήτως ἀποθανόντες ἀπωλέσθησαν ψυχικῶς;

Ἡ κατωτέρω ἀληθινὴ ἱστορία πρέπει νὰ μᾶς κάμῃ πολὺ νὰ φρίξωμεν, ἀλλὰ καὶ πολὺ νὰ διδαχθοῦμε.

* * *

ΠΡΟ ΤΙΝΩΝ ἐτῶν, περιοδεύων ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ μου πρὸς κήρυξιν τοῦ θείου λόγου, σὲ κάποια χωριὰ μιᾶς περιοχῆς, κατὰ τὰς συζητήσεις μου μὲ τοὺς χωρικούς, προτοῦ ἀκόμῃ γίνῃ τὸ κήρυγμα, πολλοί, ἀκόμῃ καὶ μορφωμένοι, διδάσκαλοι κλπ. μοῦ ἔλεγον: «Πάτερ, πρέπει νὰ ξέρετε ὅτι, καθ' ὃν χρόνον σεῖς καλλιεργεῖτε, σπεύροντες τὸν θεῖον λόγον καὶ ἐνῶ σὰν πνευματικοὶ κτίστες κτίζετε τὰς ψυχὰς εἰς τὸ καλόν, ἄλλοι συνάδελφοί σας καταστρέφουν τὰ σπαρτὰ καὶ κρημνίζουν ὅ,τι ὠραῖον σεῖς κτίζετε».

Ἐζήτησα καὶ ἔλαβα ἐξηγήσεις καὶ ἐπέισθην ἀπολύτως. Πολὺ ἐλυπήθηκα καὶ ἔκλαυσα. Ἐλυπήθηκα διὰ τὸν Ἱερέα, ὁ ὁποῖος στὰ φανερά ἡμάρτανε, περιπίπτων ἐξακολουθητικῶς εἰς μέγα ἀμάρτημα ἀνηθικότητος. Πολὺ ἐπόνεσα καὶ προσευχήθηκα ὑπὲρ αὐτοῦ, ὑπὲρ τῆς μετανοίας καὶ σωτηρίας τῆς ψυχῆς του.

Ἔκλαυσα ἐπίσης διὰ τὸ κατασκανδαλισμένον ποίμνιον, τὸ ὁποῖον ἔπαυσε νὰ ἐκκλησιάζεται καὶ διὰ τῆς **ἱεροκατηγορίας** του καὶ τῆς ψυχρᾶς θρησκευτικῆς ζωῆς του ἐβάδιζε τὸν δρόμον τῆς ψυχικῆς ἀπωλείας. Πολὺ προσευχήθηκα ὑπὲρ αὐτῶν τῶν Χριστιανῶν πὺ κατέστησαν ἔρημον τὸν ἱερὸν Ναὸν τοῦ χωριοῦ των διὰ τῆς ἀπουσίας των ἐξ αὐτοῦ. Πολὺ προσευχήθηκα καὶ ὑπὲρ τῶν χωρικῶν τῶν ἄλλων χωρίων τῆς περιοχῆς πὺ ἔδειχναν ὅτι ἦσαν κατασκανδαλισμένοι.

Δὲν ἔπαυα δὲ νὰ συμβουλευῶ αὐτοὺς πὺ μὲ ἐπληροφόρουν διὰ τὸ σκάνδαλον τοῦ Ἱερέως, νὰ εἶναι προσεκτικοί, νὰ προσεύχωνται ὑπὲρ τοῦ Ἱερέως, νὰ μὴ σκανδαλίζονται κλπ., καὶ πρὸ πάντων νὰ μὴ ἀπουσιάζουν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν.

Συνίστων εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ προσέχουν τοὺς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἰούδας καὶ σκανδαλίζονται ἐκ τῆς παρανόμου ζωῆς των, ἀλλὰ νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐφαρμόζουν τὴν σύστασιν τοῦ Κυρίου, ὁ Ὅποιος εἰς αὐτὰς τὰς περιστάσεις μᾶς λέγει: « πάντα οὖν ὅσα ἐὰν εἴπωσιν ὑμῖν τηρεῖν, τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε, κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσι γὰρ καὶ οὐ ποιοῦσι » (Ματθ. κγ' 3).

Πρέπει δὲ νὰ γνωρίζωμεν ὅτι, ὅπως λέγει ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, « καὶ δι' ἀναξίων εἶθθεν ἐνεργεῖν ὁ Θεός... Οὐδὲν γὰρ ἄνθρωπος εἰς τὰ προκείμενα εἰσάγει, ἀλλὰ τὸ πᾶν τῆς τοῦ Θεοῦ δυνάμεως ἔργον ἐστὶ, κακείνός ἐστιν ὁ μυσταγωγῶν » (Πατρ. Migne τόμ. 61, 69), καὶ ὅτι ἀπλῶς « ὁ Ἱερεὺς τὴν ἑαυτοῦ δανεῖζει γλῶτταν καὶ τὴν ἑαυτοῦ παρέχει χεῖρα » (Πατρ. Migne τόμ. 59, 472).

Δὲν ἤμουν δὲ καὶ τόσον ἀφελής, ὥστε νὰ παραδεχθῶ ὅτι τὸ σκάνδαλον τοῦ Ἱερέως τοὺς εἶχεν ἀπομακρύνει ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ πείρα μὲ ἔχει πείσει, ὅτι οἱ ἀληθῶς πιστοὶ Χριστιανοὶ δὲν ἀπολείπουν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν οἰοσδήποτε καὶ ἐὰν εἶναι ὁ Ἱερεὺς των. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλα χωρὶα μὲ καλὸν καὶ ὑποδειγματικὸν Ἱερέα χωρὶς ὅμως οἱ Χριστιανοὶ των νὰ ἐκκλησιάζονται, καίτοι ἐπαινοῦν τὸν Ἱερέα των. Εἰς ἐρώτησιν δέ, διατὶ δὲν ἐκκλησιάζονται, τὴν ἀπάντησιν ἔχουν πρόχειρον. Ἡ θὰ προβάλουν ὡς δικαιολογίαν τὸ πλῆθος τῶν ἐργασιῶν των ἢ θὰ ἀναγνωρίσουν μὲν τὸ σφάλμα των, ἀλλὰ θὰ ἀποδώσουν τοῦτο εἰς τὴν κακὴν συνήθειαν πὺ δὲν μποροῦν νὰ τὴν κόψουν. Ἀντιθέτως δὲν λείπουν καὶ ἐκεῖνα τὰ χωριά, ὅπου ἐνῶ ὁ Ἱερεὺς των εἶναι ψυχρὸς καὶ σκανδαλοποιός, οἱ Χριστιανοὶ ἐκ καλῆς συνηθείας ἐκκλησιάζονται τακτικῶς.

Βεβαίως ὁ κανὼν: « ὅπου καλὸς ποιμὴν καὶ καλὸν ποίμνιον καὶ ὅπου κακὸς ποιμὴν ἐκεῖ θρησκευτικὴ ἀδιαφορία », πάντοτε θὰ ἰσχύη. Ἰσχύουν ὅμως καὶ αἱ ἐξαιρέσεις, τὰς ὁποίας δημιουργεῖ ἡ ἐλευθέρα καλὴ ἢ κακὴ προαίρεσις τῶν ἀνθρώπων. Παράδειγμα οἱ Ἰσραηλίται πού ἀπέκτειναν τοὺς Προφῆτας τῶν καὶ τελευταίων τὸν Κύριον. Παράδειγμα ὁ Ἰούδας, ὁ ὁποῖος καίτοι εἶχε ὡς διδάσκαλον καὶ ποιμένα του τὸν Κύριον, μάλιστα δὲ ζούσε μετ' αὐτοῦ, ὅμως οὐδόλως ὠφελήθη ἐκ τούτου, ἀλλ' οὐδὲ καὶ ἐμποδίσθη νὰ ἀναδειχθῆ προδότης.

Ἐπέρασαν λοιπὸν ἀπὸ τότε δύο περίπου ἔτη. Ὁ Ἱερεὺς ἐκεῖνος μὲ τὸν σκανδαλώδη βίον, ἔπειτα ἀπὸ ἐξάμνηνον βασανιστικὴν καὶ ἀνίατον ἀσθένειαν εἶχεν ἀποθάνει εἰς ἡλικίαν περίπου 50 ἐτῶν. Δὲν παρέλειπον εἰς τὰς προσευχάς μου νὰ παρακαλῶ τὸν πολυέλεον Κύριον, ἵνα ἐλεήσῃ καὶ αὐτὴν τὴν ψυχὴν.

Ὀλίγον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐν λόγῳ Ἱερέως, περιοδεύων πάλιν τὰ μέρη ἐκεῖνα εὐρισκόμην σ' ἓνα μεγάλο χωριὸ τῆς περιοχῆς ἐκείνης. Ὁ καλὸς καὶ εὐλαβὴς Ἱερεὺς τοῦ χωριοῦ αὐτοῦ, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ σπίτι κατέλυσα, μοῦ διηγήθηκε ἓνα λίαν εὐχάριστον καὶ συγκινητικώτατον συμβάν, φρικτὸν δέ, ἐν σχέσει μὲ τὸν ἀποθανόντα Ἱερέα, πού μὲ ἔκαμε νὰ φρίξω καὶ νὰ μείνω ἄναυδος.

« Πάτερ μου, μοῦ λέγει ὁ Πατήρ ..., πρώτην φοράν εἰς τὴν ζωὴν μου ἔγινα μάρτυς αὐτόπτης καὶ αὐτήκοος ἐνός δραματικοῦ γεγονότος σὰν αὐτὰ πού διαβάζομεν εἰς τὰ ἱερὰ βιβλία καὶ μᾶς φαίνονται ὡς ἀπίστευτα. Πρὸ τίνος, ὁ μακαρίτης Πατήρ ..., πού ὅπως εἰξεύρετε ζούσε εἰς τὴν ἁμαρτίαν καὶ εἰς ὄλην τὴν περιοχὴν μας εἶχε κακίστην φήμην, μὲ ἐκάλεσε διὰ νὰ τὸν κοινωνήσω τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἶχε καλέσει τὸν Πατέρα ... καὶ ἐξωμολογήθηκε. Ἔκαμα τὴν προσευχὴν μου καὶ μὲ πολλὴν εὐλάβειαν ἐπῆρα τὸ Ἅγιον Ποτήριον καὶ μετέβην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἱερέως. Εἶχε φροντίσει ἐκεῖνος πρὶν νὰ ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὸ δωμάτιόν του ὅλους τοὺς ἰδικούς του, παιδιά του κλπ. Μόλις ἔφθασα εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ μὲ ἀντελήφθη, ἐσηκώθη μόνος του ἀπὸ τὸ κρεβάτι, διότι

διετῆρει ἀκμαίας τὰς σωματικές του δυνάμεις, καὶ τρέμων ἀπὸ συγκίνησιν καὶ ἱερὸν δέος μου ἄνοιξε τὴν πόρτα καὶ εἰσῆλθον. Εὐθὺς ἔκλεισε τὴν πόρτα! Τὸ τί ἔγινε δὲν ἠμπορῶ νὰ σᾶς τὰ περιγράψω! Ἀμέσως, ἀτενίζοντας τὸ Ἅγιον Ποτήριον, σωριάστηκε κάτω καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ ἀσυγκράτητα, νὰ ταρασσεται, νὰ ὀδύρεται, νὰ σπαρταρᾷ μὲ παρατεταμένα ἀναφιλητά. Ἐκτύπα τὸ στήθος του καὶ ἐφώνασε: “Θεέ μου, συγκώρησέ με! Εἶμαι ὁ χειρότερος τῶν ἀμαρτωλῶν! Χριστέ μου, ἐγὼ εἶμαι ἡ Πόρνη· ἐγὼ εἶμαι ὁ Ληστής· ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἰουδας! Ἐλέησέ με! Σῶσέ με!”. Ἐγὼ ἐσάστισα, ταραχθῆκα ἀπὸ φρίκην· ἤρχισα καὶ ἐγὼ νὰ κλαίω καὶ τρέμων ἀπέθεσα τὸ Ἅγιον Ποτήριον εἰς τὸ τραπέζι. “Πάτερ μου, τοῦ εἶπα, ἡσύχασε, ὁ Θεὸς εἶναι πολυεύσπλαγχνος· δέχεται τὴν μετάνοιάν σου καὶ τὰ δάκρυά σου. Σὲ συγκωρεῖ, εἰρήνευσε, σὲ παρακαλῶ”. Ἐκεῖνος ἐσυνέχισε νὰ ὀδύρεται, νὰ κλαίῃ μὲ λυγμούς, νὰ τύπη τὸ στήθος του, νὰ τινάσσεται σπασμωδικῶς. Ἡσθάνθηκα φρίκην, πνίγηκα ἀπὸ συγκίνησιν, δὲν ἐγνώριζα τί νὰ κάμω, ἔμεινα ἐνεὸς, ἐσπάραξε ἡ καρδιά μου. Τὸ σπαρακτικὸ τοῦτο θέαμα ἐκράτησε ἀρκετὴ ὥρα. Τέλος, ἀφοῦ ξέσπασε, ἤρχισε νὰ ἠρεμῇ. Συνεκέντρωσε τὰς δυνάμεις του καὶ ἀνεσηκώθη εἰς τὰ γόνατά του. Πῆρε θέσι γονυπετοῦς· ὕψωσε τὰς χεῖρας καὶ τοὺς ὀφθαλμούς του εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ μόλις συκρατῶν τοὺς λυγμούς του, ἀνέμενε “μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης” τὸν φιλόανθρωπον Ἰησοῦν. Τρέμων, ἔλαβον τὸ Ἅγιον Ποτήριον. Οὐράνιες καὶ μυσταγωγικὲς στιγμές! Ἴδου θυσία μυστική! “Μεταλαμβάνει ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Ἱερεὺς ... εἰς ἄφεσιν ἀμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον”! Ἡ καρδιά τοῦ κοινωνήσαντος Ἱερέως ἐπλημμύρισε ἀπὸ ἅγια αἰσθήματα καὶ οὐρανόσταλην χαρὰ. Ἀπὸ τὰ χεῖλη του ἐξῆλθεν ἡ εἰρηνικὴ καὶ εὐχαριστήριος φωνή: “Σὲ εὐχαριστῶ Θεέ μου!” Γαλήνιος ἐσηκώθη καὶ ἐπῆγε εἰς τὸ κρεβάτι. Ξάπλωσε. Ἔνοιωθε πὼς βρισκόταν στὸν Οὐρανό. Τὸν ἐχαίρετσα, μὲ νύχαρίστησε, ἀπῆλθον ».

Συνεχίζων τὴν διήγησιν ὁ καλὸς ἐφημέριος, εἶπεν ὅτι αὐτὴν τὴν νύκτα ὁ Πατήρ ... ἀπεβίωσεν. Ἡ ψυχὴ του καθαρὴ καὶ ἀνάλαφρη σὰν τὸν ἀέρα καὶ τὸ φῶς ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον.

Ἡ εἶδησις τοῦ θανάτου, καθὼς καὶ τὸ ὅτι εἶχε μετανοήσει καὶ ἐξομολογηθῆ, διεδόθη ἀστραπιαίως εἰς ὅλα τὰ χωριά τῆς περιοχῆς. Τὴν ἐπομένην ἔγινεν ἡ κηδεία του. Ἀπὸ ὅλα τὰ χωριά, ἐκτὸς τῶν Ἱερέων οἱ ὁποῖοι προσῆλθον, ἡ συρροὴ τῶν ἀνθρώπων ὑπῆρξεν

ἀθρόα καὶ παρουσίαζε σπάνιον φαινόμενον. Πρωτοφανὲς τὸ πλῆθος ποὺ παρηκολούθησε τὴν κηδεῖαν.

Ὁ Ἐπίσκοπος εἶχε στείλει τὸν ἱεροκήρυκά του Πατέρα ..., διὰ νὰ τὸν ἀντιπροσωπεύσῃ. Ἡρώτησα τὸν εὐσεβεῆ ἐφημέριον ἐὰν ἐκήρυξεν ὁ ἱεροκήρυξ. Ὁμίλησε, μοῦ εἶπε, καὶ μάλιστα μὲ θέμα περὶ μετανοίας. Εἶπε πολὺ ὠραῖα πράγματα, εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ ἐπιλόγου του, στραφεὶς πρὸς τὸν νεκρὸν Ἱερέα, εἶπε πρὸς τὸ πλῆθος: « Εἶθε ὅλοι μας νὰ μιμηθοῦμε τὴν μετάνοιαν τοῦ μακαρίτου καὶ νὰ ἔχωμεν καὶ ἡμεῖς τὰ ἴδια χριστιανικὰ τέλη ».

* * *

ΑΥΤΗ εἶναι ἡ ἱστορία τῆς μετανοίας τοῦ Ἱερέως πατρὸς ..., ἱστορία ἰδεώδους παραδείγματος μετανοίας. Ἱστορία βεβαίας σωτηρίας ἐνὸς Κληρικοῦ, ὁ ὁποῖος τόσους ἐσκανδάλισε.

Ἄρα γε, πόσοι ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ ἐσκανδαλίσθησαν ἀπὸ τὸ παράδειγμά του, μὲ τὴν αὐτοαποκοπὴν τῶν ἐκ τῆς Ἐκκλησίας καὶ μὲ τὴν **ἱεροκατηγορίαν** τῶν, δὲν ἀπόθησαν τὴν Χάριν καὶ δὲν ἀπέθανον ἀμετανόητοι, ἀπολεσθέντες οὕτω ψυχικῶς;

Ἄξιζα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἱκανὴ νὰ προσελκύσῃ πλούσιον τὸ θεῖον ἔλεος εἶναι μόνον ἡ ἀγιότης, ἀλλὰ ποῖος κάτοικος τῆς γῆς, πλὴν τοῦ Ἰησοῦ ὡς ἀνθρώπου, εἶναι τελείως ἅγιος καὶ δίκαιος; Οὐδεὶς. Ἐν τούτοις δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἐνηνθρώπησεν ὁ Κύριος, διὰ νὰ ἀγιάσῃ τοὺς ὀπαδοὺς Του, αὐτοὺς δηλαδὴ ποὺ τὸν πιστεύουν καὶ ποθοῦν τὸν ἀγιασμόν των.

Ποῖοι εἶναι αὐτοί; Εἶναι οἱ καλοπροαίρετοι πιστοί, μὲ τὴν ἔννοιαν ὅτι παραδέχονται τὰς ἀμαρτίας των καὶ τὰ ἐλαττώματά των, καὶ τὰ πλέον μικρά, καὶ μετανοοῦν δι' αὐτὰ καὶ ἀγωνίζονται νὰ διορθωθοῦν καὶ νὰ εὐαρεστήσουν τελείως εἰς τὸν Κύριον. « Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται » (Ματθ. ε' 6).

Εἰς αὐτοὺς ἀνήκουν ὅλοι οἱ μετανοοῦντες ἀμαρτωλοί, καθὼς καὶ οἱ Ζακχαῖοι, Τελῶναι, πόρνοι, λησταὶ καὶ λοιποί, οὐχὶ μόνον οἱ

μεγάλα καὶ πολλὰ πταίσαντες, ἀλλὰ καὶ οἱ μικρὰ καὶ ὀλίγα· « ὅστις γὰρ ὅλον τὸν νόμον τηρήσῃ, πταίσῃ δὲ ἐν ἐνί, γέγονε πάντων ἔνοχος » (Ίακ. β' 10). Σημαίνει δὲ τοῦτο, ὅτι πᾶσα ἁμαρτία ἀπολέμπος, ἔστω καὶ μία, μεγάλη ἢ μικρά, καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον ἔνοχον καὶ ἀξιοκατάκριτον.

Εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ πού εἶναι ἀγωνισταὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, δὲν χωρεῖ τὸ πνεῦμα τῆς φιλοκατηγορίας καὶ δὴ τῆς **ἱεροκατηγορίας** καὶ ἐὰν τὸ αἰσθανθοῦν, σφοδρῶς τὸ διώκουν καὶ τὸ καταπολεμοῦν. Αὐτοὶ μόνον τοὺς ἑαυτοὺς τῶν γνωρίζουν νὰ κρίνουν καὶ νὰ κατακρίνουν καὶ ἀγωνίζονται πρὸς διόρθωσιν. Τοὺς ἄλλους, ὅσον καὶ ἂν τοὺς βλέπουν νὰ ἁμαρτάνουν, δὲν τοὺς κατακρίνουν· ἀπεναντίας, τοὺς συμπονοῦν καὶ προσεύχονται ὑπὲρ τῆς μετανοίας καὶ διορθώσεως τῶν καὶ εἶναι πρόθυμοι νὰ τοὺς βοηθήσουν εἰς τοῦτο μὲ κάθε δυνατὸν μέσον.

Συγκρίνατε τοὺς ἀνωτέρω μὲ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἀρέσκονται νὰ κρίνουν καὶ ἐπικρίνουν καὶ καταλαλοῦν τὸν πλησίον τῶν. Οἱ δεῦτεροι δὲν προσέχουν καὶ δὲν κρίνουν τὸν ἑαυτόν τῶν, διὰ νὰ διορθώωνται καὶ τελειοποιοῦνται, ἢ ὀλίγον τοῦτο πράττουν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μὴ προσδεύουν ἠθικοπνευματικῶς καὶ νὰ εἶναι ἔνοχοι καὶ ἀξιοκατάκριτοι. Οἱ τοιοῦτοι δὲ δὲν θὰ διστάσουν νὰ κατηγορήσουν καὶ τὸν Ἱερέα, πού προσεύχεται ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς τῶν καὶ τοὺς ἀγιάζει, διὰ νὰ γίνῃ πολὺ μεγαλύτερον τὸ ἁμάρτημά τῶν.

Πρέπει δὲ νὰ γνωρίζωμεν, ὅτι διὰ τὸ ἁμάρτημα τῆς **ἱεροκατηγορίας** ἐπιφυλάσσει μεγίστην τιμωρίαν ὁ Θεὸς ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ. Οὐχὶ δὲ σπανίως ἐπεμβαίνει ὁ Κύριος καὶ ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ, διὰ νὰ συντρίψῃ τὸν ἱεροκατήγορον. Τὸ παράδειγμα τῆς Μαρίας, ἡ ὁποία ἐτιμωρήθη μὲ λέπραν ἀπὸ τὸν Θεόν, διότι κατηγόρησε τὸν ἀδελφόν της Μωϋσῆν, πού ἦτο ὑπηρέτης τοῦ Θεοῦ, πρέπει πολὺ νὰ μᾶς διδάξῃ (Ἀριθ. 18' 1 - 15).

Ἀδελφέ μου, φύγωμεν τὰ ἁμαρτήματα τῆς κατακρίσεως καὶ μάλιστα τῆς **ἱεροκατηγορίας**. Τὸ κρίνειν καὶ κατακρίνειν μόνον ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ μας ὀφείλομεν νὰ ἐφαρμόζωμεν διὰ νὰ διορθωνώμεθα καὶ τελειοποιούμεθα.

Ἐκτὸς ἐὰν εἶσαι γονεὺς ἢ διδάσκαλος ἢ Πνευματικὸς ἢ δικαστὴς ἢ προϊστάμενος ἢ κάποιο ἄλλο ὑπεύθυνον πρόσωπον. Τότε ἔχεις χρέος, νὰ κρίνης, νὰ ἐλέγξης, νὰ καταδικάζης, ἐν Κυρίῳ ὅμως.

Δηλαδή μὲ δικαιοσύνην, μὲ πολλὴν ἀγάπην, μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον, μὲ πολλὴν προσοχήν, σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀποβλέπων εἰς τὸ νὰ ὠφελήσῃς καὶ ὄχι νὰ βλάβῃς ἢ στενοχωρήσῃς τὸν ἄλλον ἢ νὰ ἱκανοποιήσῃς φιλοκατηγόρους ἢ φθονεράς ἢ ἐγωϊστικὰς σου διαθέσεις. Εἰς ὅλας τὰς ἄλλας περιπτώσεις ἀπαγορεύεται τὸ κρίνειν.

Εἰς τοὺς ἄλλους, ὅποιοι καὶ ἂν εἶναι αὐτοί, μόνον ἀγάπην καὶ τιμὴν καὶ χριστιανικὸν παράδειγμα τοὺς κρεωστοῦμεν. Ἐὰν δὲ εἶναι καὶ Ἱερεῖς, τοὺς ὀφείλομεν περισσοτέραν ἀγάπην καὶ περισσοτέραν τιμὴν καὶ περισσότερον σεβασμόν. Ὅσον καὶ ἂν εἶναι ἁμαρτωλοὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τοὺς κατακρίνωμεν, πολὺ δὲ περισσότερον νὰ τοὺς μιμώμεθα ἢ νὰ ἀποφεύγωμεν τὸν Ἐκκλησιασμόν λόγῳ τῆς ἀναξιότητός των.

Ἐχουν κριτὴν τὸν Θεὸν αὐτοί, τὸν Θεὸν ποὺ ὑπηρετοῦν καὶ εἰς τὸν Ὅποῖον θὰ δώσουν λόγον μίαν ἡμέραν. Ὅπως θὰ δώσωμεν καὶ ἡμεῖς λόγον διὰ τὰς ἁμαρτίας μας καὶ ἰδιαίτερος διὰ τὴν **ἱεροκατηγορίαν** μας, « ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει τῷ Θεῷ » (Ρωμ. 18' 12).

Ἐὰν πράγματι ἀγαπῶμεν καὶ σεβώμεθα καὶ εὐλαβούμεθα τὸν Κύριον, πρέπει καὶ τοὺς Λειτουργοὺς Αὐτοῦ νὰ ἀγαπῶμεν καὶ τιμῶμεν καὶ νὰ προσευχώμεθα ὑπὲρ αὐτῶν, διότι καὶ αὐτοὶ ἄνθρωποι ὡς ἡμεῖς εἶναι. Ἡ Ἁγία Γραφή ἰδιαίτερος μᾶς τονίζει τὸ ἱερόν μας τοῦτο καθῆκον.

Ἴδου πῶς ἐκφράζεται ὑπὲρ τῶν Ἱερέων: « Ἐν ὅλῃ ψυχῇ σου εὐλαβοῦ τὸν Κύριον καὶ τοὺς Ἱερεῖς Αὐτοῦ θαύμαζε (τίμα). Ἐν ὅλῃ δυνάμει ἀγάπησον τὸν ποιήσαντά σε καὶ τοὺς Λειτουργοὺς Αὐτοῦ μὴ ἐγκαταλείψῃς. Φοβοῦ τὸν Κύριον καὶ δόξασον Ἱερέα... » (Σοφ. Σειρ. ζ' 29 - 31).

Ἄς τὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅλα τὰ ἀνωτέρω, ἀγαπητὲ ἀναγνώστα, καὶ ἐπιμελῶς ἄς ἀποφεύγωμεν πᾶν εἶδος κατακρίσεως καὶ μάλιστα τὴν **ἱεροκατηγορίαν**.

(*) Περιοδ. « Ἐνωρία », ἀριθ. 523/10.11.1972, σελ. 232-235: « Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε ». Ἐπιμ. ἡμετ.